

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1551. usque ad annum 1553

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 90118561

§. 41. Oratio Saxoniae Deputatorum ad Concilium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66577](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66577)

Sæcul. XVI
A. C. 1552.

*adjecere, quæ sunt vocabula communia
ingentium malorum æque, ac bonorum
auctoris.*

(*) Expositis hisce quinque articulis, sermonem suum scripto tradiderunt his pene verbis conceptum,

§. XLI.

*Oratio Saxonice Deputatorum ad
Concilium.*

*Reverendissimi, & Amplissimi quarum-
cunque dignitatum, & Ordinis, ac
status Viri, Patres, ac Domini debita
reverentia observandi. Illustrissimus
Prin-*

(*) Haud diffimulandum est id, quod Præsides admodum callidæ Protestantium petitioni circa Synodum Constantinensem opposebant: *cum enim, inquebant Patres, semper Lutherus, ejusque factio Concilium Constantiense tanquam irritum, ac Sacrilegum detestati fuissent, quippe qui præcipuas opiniones suas ab eo damnatas conspexerant, cumque tunc, ut maxime Lutherani obfirmati refellerent tot illius decreta certæ significationis, & efficacia, alienum ab omni ratione videtur, nunc ab ipsis proferri veluti divinum oraculum quoddam illius decretum dubiæ intelligentiæ, & neutiquam confirmatum a Martino Pontifice, cujus confirmatio tantum extenditur ad fidei dogmata ibi adversus recentes hæresarchas sancita.*

Princeps Mauritius, Dux Saxoniae, Sæcul. XVI.
Sacri Romani Imperii Elector, & Ar- A C. 1552.
cbimarscallus, Præses Thuringiæ, &
Marchio Misniæ, & Dominus noster
Clementissimus misit nos ad vestras Reve-
rendissimas, & Amplissimas dignitates,
ac Præstantias, & precatur primum o-
mnibus a Deo optimo Maximo Patre
Domini nostri Jesu Christi, ut Spiritu-
tum Sanctum suum benigne largiri, ac
aspirare dignetur, quo omnia hæc, quæ
hic agitis, acturique estis ad sui Sanctis-
simi Nominis, & Christi Filii sui Do-
mini, ac Salvatoris nostri gloriam, &
honorem, Ecclesiæ suæ pacem, & in-
crementum, atque cunctorum Christi fi-
delium veram, & æternam Salutem ten-
dant, & dirigantur. Deinde notum
vult esse universo huic Ordini vestro,
quod tamdiu secum constituit, & ani-
num suum ita declaravit, si quando pro-
pitio Deo contingeret universale, libe-
rum, & Christianum Concilium con-
gregari, in quo controversia Religionis
nostræ, sepositis affectibus, secundum
Sacram Scripturam tractari, & dijudica-
ri posset, omnes tuto admitti, ac audiri,
atque Christiana reformatio tam in ca-
pite, quam in membris institui deberet,
quod ad tale Concilium suos quoque Theo-
logos viros pios, doctos, ac pacificos mit-
teret, & quia putat hoc nomine congre-
U 5
gatos

Sæcul. XVI. *tos nunc esse, & in hoc convenisse hic*
A.C. 1552 *vos omnes, ut eo, quo dictum est modo*
procedatur.

Ideo convocatis suis Theologis, qui antecessorum suorum, & partim etiam suo tempore scribendo claruerunt, mandatum dedit, ut missis ex suo numero quibusdam suæ doctrinæ Confessionem in hoc coetu vestro faciant, & eam Sacræ Scripturæ testimoniis confirment, atque in omnibus, quibus secundum Sacram Scripturam possunt, vobiscum conveniant, & concordent, id quod illi se facturos prompti, ac volentes in se receperunt, quod vero hoc hætenus factum non sit, & illi hic nondum comparuerint, causam hanc habet, quod Princeps noster admonitus fuerit cujusdam Constitutionis Concilii Constantiensis, quæ habet, quod de hæreticis, & de hæresi suspectis nulla publica fides, nullusque Salvus Conductus, sive per Imperatorem, sive Reges, seu alios datus, quocunque vinculo illi ad servandum se adstrinxerint, servari debent: quinimmo si confisi aliqui super hujusmodi Salvo-Conductu venerint, alias non venturi, ad potestatem Ecclesiasticam trahi possint, non obstante ejusmodi Salvo conductu, nihilominus puniri: ut habetur tenor illius Constitutionis in decima octava Sessione Concilii Constantiensis, cujus Constitu-

tionis

tionis exemplar, si forte ad manum non sit, jam dabimus.

Sæcul. XVI.
A.C 1552.

Et movit hæc Constitutio Principis nostri animum eo magis, quod timore bujus etiam Bobemi tempore Basileensis Concilii accedere ad illud nequaquam voluerint, nisi eis plena, & perfecta securitas veniendi eo, & ibi commorandi, atque inde redeundi propria, a Concilio daretur, cum derogatione dictæ Constitutionis Constantiensis, & cum aliis quibusdam clausulis: Unde & Concilium illud Basileense plenissimam Securitatem Salvi conductus illis concessit, cum memoratæ Constitutionis Constantiensis expressa derogatione, & multis aliis clausulis, ut est videre in quarta Sessione ejus Concilii, cujus formam priori subjecimus: Ejusmodi ergo saluum conductum petivit Princeps noster dari etiam suis Theologis, Consiliariis, & aliis, quos huc missurus esset cum eorum ministris, & familiaribus, quos secum adducerent, ut tuto hic venire, hic morari, ac redire hinc secure possint, & spem certissimam conceperat, fore, ut id quod Basileensis Synodus Bobemis benignissime concesserat, id hic Tridenti germanis non negaretur.

Verum oblata est illi ante dies non multos quædam membranea Schedæ aperta sine Sigillo, cum significatione hæc, quod

Sæcul. XVI.
A.C. 1552.

quod per istam satis cautum, ac prospectum suis esse deberet, cujus copiam quoque exhibebimus, sed quia multum discors hæc ab illa fuit, & cum Basileensi Salvo conductu vester Salvus conductus in plurimis articulis, minime conveniebat, ob id grave, & periculosum iudicatum est, non impetrato eo, qui petitus, & qualis Bobemis datus esset, Salvo conductu concedere, maxime cum ex proemio, & aliquot decretis hic Tridenti promulgatis, quæ typis excusa in publicum prodierunt, manifestum sit eos pro Schismaticis, & hæreticis hic haberi, ac culpari, cum tamen nequaquam huc vocati, multo minus auditi fuerint, & nihilominus prompti sint doctrinam suam testimoniis Sacræ Scripturæ corrobore.

Quare petit Princeps noster, ut enumeratis causis, & se, & suos, quominus hic hætenus comparuerint, excusatos haberi, & qua, rogant, forma, quoque Bobemis in Basileensi Concilio datus fuit Salvus conductus, eundem nunc suis etiam dari, atque quam primum sibi transmitti: præterea certior est redditus Princeps noster, quamvis, ut dictum est, sui Theologi neque vocati, neque auditi fuerint, & propter defectum pleni, atque integri Salvi conductus venire huc, & comparere hic nondum potuerint, quod

quod tamen nihilominus sine mora, hic *Sæcul. XVI.*
 procedatur, & concludatur etiam in il- *A. C. 1552.*
 lis articulis Religionis, qui controver-
 siam habent, sicut videmus, quod nunc
 Sessionem habere, & decreta super arti-
 culis in controversia positus, publicare
 velitis. Id quod Principi nostro præju-
 diciale, & iam divino, quam humano,
 tum naturali, tum positivo juri contra-
 rium existit, quæ jura omnia volunt,
 quod non auditi non debeant prægra-
 vari.

Cum itaque velit Princeps noster suos
 Theologos huc mittere, doctrinæ suæ con-
 fessionem facturos, & eam Sacræ Scrip-
 turæ testimoniis corroboraturos, quam-
 quam in omnibus, quibus cum verbo
 Dei possint, & velint, & debeant vo-
 biscum concordare, sed ex defectu Salvi
 conductus id facere hactenus impediuntur,
 manifestum est, culpam nullam illis at-
 tribui posse.

Unde rogamus nomine Illustrissimi no-
 stri Principis, ut tractatio illorum arti-
 culorum Religionis qui controversiam
 habent, & prius instituta Sessio, & de-
 cretorum publicatio eo usque differantur,
 & protrahantur, dum ipsius etiam Theo-
 logi tuto huc adveniant, & ad plenum
 audiantur, qui jam nunc in itinere sunt,
 & ad sexaginta milliaria Germanica
 huc processerunt, expectantes vestrum
 Sal-

Sæc. XVI. *Salvum conductum, ut eo accepto, mox*
A.C. 1552. *buc porro progrediantur, & quam pri-*
imum fieri poterit, hic apud vos compa-
reant, doctrinam suam, ejusque testi-
monia Sacra edant, ac in lucem profe-
rant.

Tertium est, quod relatam fuit Prin-
cipi nostro, quod illa decreta, quæ Su-
perioribus annis hic Tridenti tractata
fuerunt, pro decretis conciliaribus, &
firmis conclusis, habere articulos, qui
controversiam habent, & in quibus, qui
Augustanæ sunt Confessionis, dissentiunt,
non reassumere, neque audire suos super
illis velitis, cum vero declaratum illi sit,
pleraque eorum decretorum etiam in præ-
cipuis capitibus Religionis nostram ju-
stificationem concernentibus errores non
leves continere, qui per Sacram Scriptu-
ram ostendi, ac declarari possunt, sum-
me necessarium est, uti ipse, & plerique
alii semper judicarunt, & adhuc judi-
cant, ut sui Theologi etiam super illis
decretis audiantur, & sic in controver-
sia positi articuli reassumantur.

Quapropter orat Princeps noster, ut
illa decreta in articulis, qui controver-
siam habent, omnino reassumantur, &
tum sui, tum alii Augustanæ Confessio-
nis Theologi super illis plane audiantur,
eorum rationes, & argumenta ex Sacris
litteris expendantur, quod pium, & Dei
verbo

Sæcul. XVI.

A.C. 1552.

verbo consentaneum fuerit, admittatur, atque suffragiis omnium nationum Christiani orbis laudetur, recipiaturque. Adhuc sunt ista decreta tunc tractata, quando paucissimi eorum, qui ad universale liberum, & Christianum Concilium requiruntur, pauci Prælati, paucique legati statuum Germaniæ præsentis fuerunt, ut patet ex Catalogo nominum eorum, qui una cum illis decretis typis excusis in publicum prodit: Unde etiam pro decretis Universalis Concilii illa decreta haberi, aut vendicari nequaquam possunt, nam ad universale, liberum, & Christianum Concilium requiruntur universæ totius Christiani Orbis nationes, & ut omnes secure admittantur, libereque audiantur, utque eorum rationes, causæ, & argumenta, secundum Sacram Scripturam expendantur, dijudicenturque, alioquin ea, quæ habetur Congregatio, nomen Universalis, liberi, & Christiani Concilii minime mevetur, & quod in ea decernitur, pro decretis œcumenici, liberi, & Christiani Concilii haberi, & acceptari minime potest.

Quarto loco referre, & in memoria revocare debemus vestris amplissimis dignitatibus, & Præstantiis, quod articuli controversiam habentes fidem nostram Christianam, & aliqui eorum Pontificem præcipue concernunt: cum autem & jura

Sæcul. XVI. A.C. 1552. jura, & Concilia, tum Constantiense, tum Basileense expresse constituerint, quod in causis fidei, & quæ ipsamet Pontificem contingunt, Pontifex Concilio subjacens, & Concilium supra Pontificem sit, & esse debeat, conveniens fuit illud hoc etiam in loco omnino servare, & ante omnia confirmare, sicut in Basileensi Synodo factum est, & in secunda Sessione ejusdem habetur. Et quod per hoc Prælati, & reliqui ex Concilio cujuscunque gradus, ac Ordinis fuerint, a suis juramentis, quibus Pontifici obstricti erant, quantum ad Concilium, & causas in eo tractandas pertinet, liberi sint. Et censet Princeps noster, quod hujusmodi liberatio etiam sine expressa Pontificis relaxatione sequatur clare ex conclusis Basileensis Concilii in multis locis, ubi ponitur, quod etiam Papalis eminentia, & dignitas in talibus casibus Concilio subjecta sit. Si ergo subjecta est Papalis eminentia Concilio, sequitur, quod personæ Concilium repræsentantes, ab ejus nexibus, & ipsis præstitis juramentis quantum ad fidei articulos, & Christianam reformationem tam in Capite, quam in membris instituendam spectat, liberae sint, etiamsi Pontifex nollet eis juramenta ea remittere, quod tamen ut ex virtute prædictarum Constitutionum Constantiensis, &

Et Basileensis Conciliorum jam libera Sæcul. XVI.
sint, Et quod hoc ita declarari merito A.C. 1552.
debeat.

Si enim liberum debet esse Concilium, in quo semotis affectibus de controversiis Religionis, Et Christiana reformatione capitis, Et membrorum tractari, atque omnia secundum Sacram Scripturam fieri conveniat, necesse est, liberas esse personas, quæ libere de his omnibus differere, Et judicare debeant, liberi autem, Et sine affectibus nunquam erunt, qui Pontifici subjecti, Et ab ejus imperio quantum ad causas in Concilio tractandas pertinet, non soluti censeari debeant. Rogat itaque summopere Princeps, prædictas Constitutiones Constantiensis, Et Basileensis Concilii, quod nimirum in fidei articulis, Et qui Pontificem, ejusque potentiam contingunt, Pontifex Concilio subjectus sit, ante omnia confirmari Basileensis exemplo, quod ab initio decretum Constantiensis Concilii in articulo, quod universale Concilium supra Pontificem sit, ante omnia repetivit, approbavit, ratificavit, atque etiam de verbo ad verbum actis illis inseruit, quemadmodum fidem Sessionis ejus Concilii acta manifestissime demonstrant.

Et negari nunquam potest, quod Et Pontifex, Et reliquorum Clericorum
Hist. Eccles. Tom. XLI. X sta-

Sæcul. XVI *status, ac vita magna, & gravi omni-*
A C. 1552. *no reformatione opus habeant: quamquam*
enim proxima ante centum, & aliquot
annos celebrata Concilia, tempora certa
præfinierunt, intra quæ semper Gene-
ralia Concilia celebrari debuissent, eo quod
præviderint jam tunc absque dubio pru-
dentiores ejus sæculi, futuros & secururos
bos articulos, quibus occurrendum in tempo-
re, esse rectissime judicarunt: tamen sequen-
tium temporum Pontifices neque eas, ne-
que alias bonas Patrum institutiones,
quas bona cum conscientia potuissent, &
necessario debuissent observare, serua-
runt. Et sic perniciosos hosce errores,
& abusus succrescere permiserunt, un-
de plurima, & infinita mala, & mul-
tuplicia Schismata Christianum orbem in-
vaserunt, exorta bella, odia, dissensio-
nes, tumultus, & latissima occasio da-
ta, ac relicta est grassandi in populum
Christianum misere, sævissimo, crude-
lissimo, nefandissimoque Christiani no-
minis hosti perpetuo: quis non videt,
aut quis dubitat difficillimum fore hos
abusus tollere, pie, & Christiane emen-
dare, atque corrigere, pro quibus ita
prophetatum esse constat statum Ecclē-
siasticum, ut species, & fucus quidam
religionis potius, quam religio appa-
reat, quis emendabit, aut quomodo e-
mendabit hoc Concilium, si personæ Con-
cilii

cilii ad nutum, & voluntatem Pontificis vivere, ad ejus præscriptum agere omnia, ad ei obediendum, & conservandum ejus honorem, statum & potentiam juramenti debeant esse & manere obligatæ?

Sæcul. XVI.
A.C. 1552

Declarandum ergo, & exprimendum hoc amplius fuisset, quod, quicumque sunt in Concilio Cardinales, Archiepiscopi, Prælati, atque omnes omnino omnium Ordinum, & officiorum homines, per talem Constitutionem suis juramenti Pontifici præstitis, quantum ad Concilii causas, & ejus reformationem spectat, debeant esse liberi, & soluti, & quod per illam ipsam Constitutionem liberi & soluti declarati esse debeant, ut eo confisi, & ea libertate freti liberius, quod sentiunt, dicere, in mediumque consulere, ac suffragari libere secundum Sacram Scripturam possint, si vero etiam præterea a Pontifice hoc impetrari posset, quo sua dignitas pro honore Dei, & juvanda Christiana reformatione, atque provehendis communibus commodis ultro relaxaret, ac remitteret eis illa sua juramenta, hoc laudabile, rectum, integrum, atque celebre erit, & apud idiotas hæc res singularem, ac ingentem favorem conciliatura est plus fidei, & fiduciæ paritura, memorem obedientiam, auctoritatemque datura Concilio, & omnibus,

Sæcul. XVI. bus, quæ in eo decreta, & conclusi fue-
 A.C. 1552. rint, eo quod confiteri omnes necesse esset,
 vere libenter, & Christianum hoc esse
 Concilium, in quo liberi homines, libe-
 ra lingua, & voces, libera suffragia
 essent, & non ad hujus, aut illius nu-
 tum, aut voluntatem sententias dicere
 oporteret, si ad Christi verbum, & pra-
 scriptum tractare, & dijudicare omnia
 liceat; certo hoc mirabilem assensum, in-
 gentem favorem, & singularem auctorita-
 tem Concilio ejusque reputationi daturum
 esset. Et quod hæc ita urgeat & fieri
 adeo Princeps noster, quæ ordine dinu-
 meravimus, id non vitio sibi verti, ne-
 que in aliam, quam ipse facit, partem
 accipi etiam, atque etiam orat, testem
 Deum habet, quod cuncta hæc fidelissimo,
 & optimo animo, & affectu scilicet ju-
 cundissimo faciat, quo erga Religionem,
 & Christianam rempublicam afficitur,
 quodque ipsius causæ gravitas, negotii
 magnitudo, hæc ita exigere, & requi-
 vere omnino videtur, neque dubitat, quin
 quicumque pii, prudentes, & sapientes
 estis, quibusque curæ, & cordi est Chri-
 stiana respublica, Christiani orbis cala-
 mitas, & præsens rerum status, intel-
 lecturi ipsimet sitis, hæc summe necessa-
 ria esse, & requiri omnino ad celebran-
 dum vere liberum, & Christianum, at-
 que Universale Concilium, in quo de
 com-

*communi omnium Salute, de vera fi-
de, vero Dei cultu, & divini numinis
sincera invocatione, & veneratione tra-
ctari debet, de tollendis erroribus, &
abusibus, formandis moribus Christiani
populi, & tam Capitis, quam membro-
rum emendatione reparanda, vera pace
Ecclesiae, propaganda fide, & regno
Christi.*

*Quare quo cuique haec sunt cbariora,
quo magis his quisque movetur, & affi-
citur, quo propius tangit sua quaeque
propria, & suorum omnium patriae,
sua, & communis totius populi salus,
pax, & tranquillitas, quo magis amat,
& diligit quisque Deum, & Filii Dei
gloriam propagari cupit, quo beatius
& in hoc, & in futuro saeculo vivere
omnes desideramus, & majori studio,
fide, & diligentia in hoc quisque incum-
bat: qua in re & Deo omnipotenti, &
toti orbi Christiano gratissimum, ac ve-
re bonum opus praestabitis, & vestrae,
vestrorumque, atque omnium Saluti con-
suletis, quod ut fiat, faxit Christus Je-
sus Dominus, & Salvator noster, cui
cum Deo Patre, & Sancto Spiritu sit
bonor, Laus, & Gloria.*

*Hujus Orationis exemplar Legatus
illi, qui erat a secretis, tradidit: Promo-
tor vero omnium Patrum nomine re-*

Saecul. XVI.

A.C. 1552

Sæcul. XVI. spondit, quod Synodus discussis eorum
 A.C. 1552. postulatis congruum datura sit respon-
 sum.

§. XLII.

*Synodi iudicium circa Protestantium
 postulata.*

*Mem. de
 Varg. lettr.
 de Malvend.
 ad Episc.
 Atreb. 27.
 Jan. 1552.
 pag. 496.*

Abeuntibus hisce Oratoribus, Præla-
 ti unacum Præsidibus ad Sessionem
 altera die celebrandam necessaria di-
 sponerant, simulque circa petitiones a
 Protestantibus propositas deliberabant,
 nec non rationes, ob quas oblatam se-
 curitatis cautionem respuebant, exa-
 minabant: porro cum Patres ex Legati
 jussu hac super re conferrent, una o-
 mnes censebant, nihil omnino in datæ
 fidei formula Protestantibus exhibita
 esse immutandum, ne innumeræ exin-
 de contentiones orirentur, novisque dif-
 ficultatibus res involveretur; quippe
 Protestantium temeritas jam eo abibat,
 ut haud contenti, quod suæ sectæ opi-
 niones retulissent, ac rationes, quibus
 ad hosce errores amplectendos, ac di-
 vulgandos inducerentur, exposuissent,
 insuper Synodo leges, & condiciones
 ab ea omnino servandas præscribere at-
 tentarent. „Audacter, inquit Malven-
 „da in quadam epistola ad Atrebaten-
 „sem Episcopum, præter alia postulavit,
 „ut